

Oponentský posudek na disertační práci v doktorském studiu

Autor: MUDr. Tomáš Douša

Vztah infekce *Helicobacter pylori* k antropometrickým a socioekonomickým ukazatelům

Práce o obsahu 109 stran (následuje literatura - 33 stran) zpracovává zajímavé téma o souvislosti infekce *Helicobacter pylori* se sociální a ekonomickou situací nemocných. Dále se zabývá vlivem helicobakterové infekce na určité antropometrické ukazatele (výška, váha, index tělesné hmotnosti, TK), řeší možnou souvislost dyspepsie a infekce *Helicobacter pylori*, prevalenci a socioekonomické ukazatele dyspepsie v České republice.

Práce je rozčleněna standardním způsobem na dvě základní části : rešerši a vlastní výzkum. V úvodní části (1 kapitola) jsou na 63 stránkách přehledně shrnuty základní poznatky o infekci *Helicobacter pylori*, historické souvislosti, diagnostické testy k průkazu helicobakterové infekce, vztah k vředové chorobě a dalším onemocněním trávicí trubice, s četnými literárními odkazy a s doporučením vyplývajícím se závěrů Maastrichtské konference. V závěru literárního přehledu současné problematiky infekce *Helicobacter pylori* je popsána optimální terapie, doporučení při selhání eradikace, a rovněž jsou zmíněny cesty přenosu infekce. Přehledná tabulka zobrazuje prevalenci infekce *Helicobacter pylori* v rozvojových i vyspělých zemích. V rešerši je nutno ocenit snahu o konfrontaci názorů řady odborníků . Celá úvodní kapitola je zpracována podrobně a autor v ní osvědčuje dobrou znalost problematiky i schopnost jednotlivé otázky posoudit objektivně i kriticky.

Druhá část práce, která je tvůrčím jádrem disertace (45 stránek), předkládá analýzu souboru 2956 osob ve věku od 4 do 100 let z 19 center praktických lékařů z vesnic, menších i větších měst. Jedním z cílů práce bylo určit sociodemografické charakteristiky osob s chronickou infekcí *Helicobacterem pylori* a zjistit, zda může infekce ovlivnit základní antropometrické ukazatele (výšku, váhu, index tělesné hmotnosti, TK). Součástí sledování bylo i zjištění, zda souvisí infekce (verifikovaná dechovým testem) s dyspepsií, která byla přesně definována. Získaná data byla statisticky zpracována a výsledky analýzy byly rozděleny podle předpokládané závislosti na věku sledovaných osob. K zvolené metodice (dotazníku, který vyplňovali pacienti) a statistickému zpracování nemám připomínek, studované osoby představují reprezentativní vzorek neselektované populace v České republice. Vysoká návratnost (96,7%) svědčí o výborné motivaci probandů i spolupracujících praktických lékařů.

Výsledky práce (30 stránek) jsou zpracovány v přehledných tabulkách a grafech. Byla prokázána 41,6% prevalence infekce *Helicobacter pylori*, což je výrazně nižší hodnota, než bylo v ČR předpokládáno. Ze studie vyplývá, že přítomnost helicobakterové infekce je stále významně vázána na nízkou socio-ekonomickou situaci, na vzdělání, na počet osob v domácnosti, stoupá s věkem a ovlivňuje i index tělesné hmotnosti. Nebyla prokázána příčinná souvislost mezi infekcí *Helicobacterem pylori* a funkční dyspepsií, ale stejně jako v jiných diskutovaných studiích byl prokázán vztah mezi dyspeptickými obtížemi a určitými socioekonomickými podmínkami. V diskuzi a závěru autor srovnává vlastní výsledky s odkazy na publikované práce zejména ze zemí střední a východní Evropy i rozvojových zemí a i se spíše ojedinělými a často kontroverzními údaji o prevalenci helicobakterové infekce v České republice.

Závěr:

K formální ani obsahové stránce disertační práce nemám výhrady. Práce je založena na kvalitních výsledcích dobře navržené studie, která přináší důležité poznatky o prevalenci helicobakterové infekce v České republice. Uspořádání disertační práce odpovídá přijatým zvyklostem. Práce je napsána pečlivě, tabulky i grafy jsou srozumitelné. Literatura 506 citací je vyčerpávající, vlatní téma zhodnotil autor (jako spoluautor) čtyřmi pracemi, z nichž jedna byla publikována v ceněném mezinárodním periodiku a dále v monografii z r. 2005 na podobné téma.

Práci hodnotím kladně a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze, 11.2.2009

Doc MUDr. Zdena Zádorová, PhD
II. interní klinika FNKV a III LF UK
Praha 10, Šrobárova 50